

СУЧАСНА СИСТЕМА МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

УДК 327.8

І. Білас, д-р юрид. наук, д-р іст. наук, проф.
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, УкраїнаСУЧАСНА РОСІЙСЬКО-ІРАНСЬКА СПІВПРАЦЯ
ЯК ДЕСТАБІЛІЗУЮЧИЙ ФАКТОР МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
ТА ЗАГРОЗА МІЖНАРОДНІЙ БЕЗПЕЦІ

Здійснено спробу комплексного аналізу сучасних відносин російської федерації з Іраном. Проаналізовано становлення взаємин, підґрунтя та причини сучасної взаємної зацікавленості цих тоталітарних держав у поглибленні співробітництва. Простежено основні сфери взаємодії між ними в умовах повномасштабної воєнної агресії РФ проти України. Розглянуто конкретні заходи та проекти, що спрямовані на розширення співпраці Московії у незаконній розбудові ядерного, військового та технологічного потенціалу Ірану, всупереч міжнародним санкціям. Значну увагу приділено співпраці цих країн із терористичними політичними режимами щодо використання Росією іранської ракетної зброї задля вбивств українців та знищення цивільної інфраструктури. Доведено, що посилення співпраці у військовій сфері між тоталітарними державами РФ і Іраном не тільки викликають серйозне занепокоєння у міжнародній спільноті, а становлять безпосередню загрозу міжнародній безпеці.

Ключові слова: російсько-іранська співпраця, тоталітарні держави, терористичний політичний режим, спонсор тероризму, ударні дрони *Shahed-136*, балістичні ракети, ядерна програма, міжнародна загроза, міжнародна безпека, воєнні злочини, геноцид, міжнародне право, міжнародні злочини, кримінальна відповідальність.

Після розпаду тоталітарного СРСР новоутвореній Російській Федерації довелося швидко пристосовуватися до нових міжнародних реалій та переорієнтувати напрямки своєї зовнішньої діяльності. Близькосхідний регіон вона якось оминула. Причиною була надзвичайно активна позиція США, але в першу чергу матеріальні ресурси Москви, що не дозволили стати на заваді Вашингтону. Завдяки перемозі у Кувейті та продуманому ходу мирного процесу Сполучені Штати певною мірою політично утвердилися на Близькому Сході. Пасивна реакція Росії – затримка у допомозі регіону – практично звела до нуля її позиції, які лише кілька останніх років Росія намагається відновити.

Антиамериканська позиція Ісламської Республіки Іран, її часткова міжнародна ізоляція, бажання відновити військовий потенціал та реконструювати економіку країни, спустошену після війни з Іраком, робили з Ірану потенційного союзника Москви на Близькому Сході.

Тож після розпаду тоталітарного СРСР Росія отримала у спадок непогані стосунки з Іраном, їх основною платформою була військова сфера. Новий етап в ірансько-радянських стосунках почався під час візиту до Москви у 1989 р. президента Алі Акбара Хашемі-Рафсаньїні. Саме тоді було підписано низку військових та політичних домовленостей. Тоді ще радянська сторона добре оцінила вигоди, які давала широка співпраця з Тегераном, тому в умовах занепаду імперії наважилась на її відновлення.

Геополітичні зміни, які настали з розпадом тоталітарного СРСР, повністю переорієнтували взаємні позиції Росії та Ірану. Між ними сформувався регіон Центральної Азії та Кавказу, який складався з восьми незалежних пострадянських країн. Співпраця з Тегераном стала необхідністю з огляду на спільні загрози від цього новоутвореного регіону, а також з боку Афганістану. Окрім того, адміністрація Бориса Єльцина дуже швидко зрозуміла, що стосунки з Іраном можуть бути вдалою розмінною монетою у відносинах зі Сполученими Штатами. Тоді Москва за допомогою Ірану хотіла досягти певних цілей, а саме: стримати експансію США в районі Центральної Азії, Кавказу та Перської затоки, вигідно поділити поклади корисних копалин у Каспійському морі, запобігти зростанню амбіцій Азербайджану та Грузії, інших країн регіону. Згідно з російською концепцією

"близького зарубіжжя" весь регіон колишнього тоталітарного СРСР сприймався як територія домінування і впливу Росії, тому вона намагалася активно протидіяти проникненню третіх сторін.

З приходом до влади команди кадебістів на чолі з Путіним російська зовнішня політика пройшла проіранське переформатування. Зокрема, у концепції зовнішньої політики Російської Федерації від 2000 року зазначалося, що продовження та розвиток співпраці з Іраном є суттєвим для країни.

Такий відкритий підхід до взаємин з Іраном був вираженням відновлення позиції Росії у міжнародних відносинах і відвертим сигналом для американських та європейських політиків. У березні 2001 р. під час візиту президента Катамі до Москви було підписано низку політичних, економічних та військових угод, з яких найважливішою була угода про засади взаємовідносин та принципи співробітництва, а також контракти на поставання озброєння вартістю близько 7 млрд дол.

Розширюючи співпрацю у розбудові ядерного, військового та технологічного потенціалу Ірану, Росія взяла на себе роль його захисника на міжнародній арені, знаючи, що стан взаємин з Іраном може істотним чином впливати на американську політику в регіоні Перської затоки, Центральної Азії чи Кавказу, та успішно її послаблювати. У той же час неформальний союз із Тегераном не був питанням, яке Росія не могла би залишити, якби цього вимагав інший, більш важливий міжнародний інтерес.

Невдовзі прихід до влади в Ірані консерваторів-радикалів призвів до того, що позиція та політика цієї держави на міжнародній арені стали жорсткішими. Підсилення бажання створити ядерну зброю шляхом збагачення урану, активна антиамериканська та антиізраїльська риторика призвели до чергових санкцій, які ООН наклала на Іран у 2006–2007 роках.

Окрім ядерної програми Ірану, між двома країнами існує тісна політична співпраця. Рашисти усіляко перешкоджали спробам постійних членів Ради Безпеки ООН накласти на Іран санкції, хоча й попри усі намагання Росії це все-таки згодом відбулося.

На думку експертів, зустріч 19 липня 2022 року Путіна з головою Ісламської Республіки Ебрагімом Раїсі має велике символічне значення: вона дозволить Росії та

Ірану, що перебувають під жорсткими західними санкціями, підтримати своє військове та економічне співробітництво та продемонструвати світу, що вони не перебувають в ізоляції. Москва і Тегеран дедалі частіше знаходять спільну мову, а офіційні особи двох сторін неодноразово заявляли про готовність розширити торговельне і політичне співробітництво.

Росія та Іран – тоталітарні держави, і їм обом не вистачає союзників. Між Іраном і Росією існують давні зв'язки у ядерній сфері. Росіяни будували АЕС "Бушер", отримуючи за це від іранців мільярди доларів. До того ж не слід забувати, що іранці дуже *добре розбираються в таких речах, як ударні терористичні дрони*. Раніше ми могли спостерігати їхню руйнівну силу у Газі та Ємені. Тож Росія, зазнаючи поразки на полі бою після повномасштабної воєнної агресії проти України, звернулася до Ірану за допомогою у постачанні ударних дронів для продовження терористичних ударів по критичній інфраструктурі та проти цивільного населення.

Після візиту президента Росії Путіна до Тегерана, Іран та РФ підписали Меморандум про взаєморозуміння, який активізує співробітництво в галузі авіаперевезень. Про це повідомляло іранське видання Mehr News Agency з посиланням на управління цивільної авіації Ірану.

Зокрема, в документі прописано такі домовленості: між країнами збільшиться частота польотів, до 35 пасажирських рейсів на тиждень; авіакомпаніям обох країн дозволено виконувати вантажні рейси без обмеження пропускної спроможності; погоджено експорт до Росії деталей та обладнання виготовленого в Ірані; ремонтно-експлуатаційні послуги та технічна підтримка російських літаків ремонтними центрами Ірану.

Таким чином РФ зможе частково обійти західні санкції. Крім цього, заступник міністра закордонних справ Ірану з питань економічної дипломатії Мехді Сафарі заявив, що Іран і Росія працюють над створенням спільної міжбанківської платіжної системи, схожої на SWIFT.

"Звичайно, дві країни, які хочуть дедоларизувати свої операції, повинні мати спеціальну систему, схожу на SWIFT. Іранська і російська сторони запропонували по одному варіанту такої системи. Зараз ми практично досягли дуже хорошої домовленості, на основі якої ми могли б здійснювати валютні операції між двома країнами", – зазначив він [1].

Дипломат також повідомив, що незабаром в Ірані буде запущена російська платіжна система "Мир", додавши, що з цього приводу також є домовленості.

Тож закономірно, що в нинішніх умовах повномасштабної воєнної агресії Росії проти України, пожвавлення такого співробітництва між тоталітарними державами з відвертою терористичною політичною системою управління викликає глибоку стурбованість та занепокоєння з боку міжнародної цивілізаційної спільноти.

МЗС України закликала міжнародну спільноту нейтралізувати військову співпрацю Росії та Ірану на тлі постачання ударних дронів терористичного спрямування. Про це повідомив речник зовнішньополітичного відомства Олег Ніколенко, коментуючи матеріал Sky News про те, що Росія передала Ірану зразки західної зброї, яка нібито передбачалася як військова допомога Україні, в обмін на отримання іранських дронів.

Зокрема акцентувалось, що "...усе озброєння, яке перетинає український кордон, перебуває під пильним контролем уряду України та наших партнерів. Водночас українська сторона продовжує виявляти факти передачі

Тегераном іранської зброї Росії, яка використовує її задля війни проти України", – зазначив Ніколенко.

Іран також нарощує виробництво озброєння, яке може бути використане проти третіх країн на Близькому Сході, додав речник МЗС, "...маємо дивитися правді в очі: військова співпраця РФ та Ірану нині загрожує не лише безпеці України, але і миру та безпеці в світі", – сказав Ніколенко. За його словами, критично важливо, аби міжнародна спільнота максимально активізувала зусилля з метою нейтралізації деструктивної взаємодії Росії та Ірану у військовій сфері.

Раніше Sky News із посиланням на анонімне джерело у службі безпеки, повідомив, що російський військовий літак у серпні таємно доставив до Ірану 140 млн євро готівкою і захоплене в Україні британське та американське озброєння. І що це "плата" за іранські дрони, які РФ використовує у війни проти України [2].

Зазначалося, що передача захопленої в Україні зброї дозволить Ірану вивчати західні технології та потенційно копіювати їх. Наразі Тегеран ймовірно має зразки британської ПТРК NLAW та американських ПТРК Javelin і ПЗРК Stinger, йшлося в матеріалі.

5 листопада стало відомо, що МЗС Ірану визнало, що країна постачала безпілотники в Росію "у невеликій кількості та за кілька місяців до початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну".

У МЗС України відреагували на заяву Ірану. "Будемо продовжувати вживати максимально жорстких заходів, аби унеможливити використання Росією іранської зброї задля вбивств українців та знищення інфраструктури", – заявив речник МЗС Ніколенко. Він додав, що заява іранського очільника МЗС про нібито відмову української сторони від зустрічі з іранськими експертами через "тиск західних партнерів" – неправдива [3].

Посилення співпраці у військовій сфері між тоталітарними державами РФ і Іраном не могла не викликати серйозного занепокоєння у міжнародній спільноті. Зокрема, невдовзі прем'єр-міністр Ізраїлю Яір Лапід заявив, що співпраця російської федерації з Іраном є серйозною проблемою для всього світу.

Як повідомляє Укрінформ, про це він сказав в інтерв'ю RTVI, наголосивши: "Ми, звісно, думаємо, що відносини між Росією та Іраном є серйозною проблемою не лише для Ізраїлю, а й для України, Європи та всього світу. Іран – це небезпечна терористична держава, а той факт, що Росія веде з нею бізнес, наражає весь світ на небезпеку", – заявив Лапід. За його словами, те, що Росія використовує іранські дрони у війні з Україною, "абсолютно неприпустимо" [4].

Аналогічна реакція прозвучала від міжнародних експертів, зокрема від авторитетних дослідників з США. Іран прагне продемонструвати, зокрема міжнародній аудиторії, поглиблення своїх зв'язків із Росією, заявив американський Інститут дослідження війни [5].

У відповідь на стурбовану реакцію світової громадськості щодо ескалації військового співробітництва між терористичними політичними режимами РФ та Ірану, "іранські джерела без підтвердження з боку Росії оголосили, що секретар Ради національної безпеки РФ Микола Патрушев прибув до Тегерана 8 листопада, ймовірно, для обговорення потенційного продажу іранських балістичних ракет Росії. Іран, ймовірно, оголосив про приїзд Патрушева, щоб продемонструвати міжнародній аудиторії поглиблення співпраці між Москвою і Тегераном, а також непрямо підкреслити, що високопоставлений російський чиновник звернувся до Ірану за допомогою для використання в Україні", – йдеться у звіті, оприлюдненому в ніч на 9 листопада [6].

Дослідники наголошують, що Тегеран, ймовірно, прагне публічно повідомити про зміну балансу свого стратегічного партнерства з Москвою, особливо регіональним супротивникам Ірану, з якими Кремль час від часу співпрацює, таким як Ізраїль і Саудівська Аравія. Візит Патрушева до Ірану, зокрема, відбувається на тлі повідомлень про те, що іранський режим шукає допомоги Росії у придушенні протестів, хоча незрозуміло, чи буде це обговорюватися Патрушевим і його іранським колегою, кажуть в ISW.

За повідомленням, Кремль продовжує намагатися таємно придбати боєприпаси для використання в Україні, щоб пом'якшити наслідки міжнародних санкцій і заповнити виснажені внутрішні запаси.

Зокрема, дослідники нагадують, що 8 листопада британське видання Sky News повідомило, що Кремль відправив до Тегерана 140 мільйонів євро готівкою і кілька захоплених протитанкових ракет NLAW британського виробництва, протитанкових ракет Javelin американського виробництва і зенітно-ракетних комплексів Stinger в обмін на додаткові 160 ударних дронів Shahed-136 для використання в Україні [7].

А український Центр національного спротиву 8 листопада повідомив, що Тегеран продовжує постачати Москві безпілотники типу "Мохаджер", "Араш" і "Шахед" повітрям і морем через іранські державні та приватні структури. Там також повідомляли, що через зброї російського військово-промислового комплексу російське військове керівництво продовжує закуповувати товари подвійного призначення (військового і невійськового призначення), такі як комп'ютерні мікросхеми, квадрокоптери, прилади нічного бачення і бронезилети в Туреччині і використовувє транзакції в криптовалюті, щоб уникнути відстеження покупок.

"У сукупності ці повідомлення свідчать про те, що Кремль прагне обійти санкції, беручи участь у таємних переговорах з іноземними гравцями за принципом "послуга за послугу", – заявили в ISW.

1 листопада американський телеканал CNN із посиланням на західних чиновників повідомив, що Іран готується відправити Росії ще близько тисячі одиниць зброї, зокрема балістичні ракети малої дальності класу "земля-земля" і чергові ударні безпілотники [8].

Про те, що **Іран погодився постачати Росії**, крім безпілотників, також і ракети класу "земля-земля" **для війни проти України** і ударів по українських містах і позиціях українських військ, повідомило минулого місяця видання The Washington Post із посиланням на власні джерела в безпекових відомствах США і західних країнах [9].

Зважаючи на виключно терористичну спрямованість цих ударних дронів та інших підступних засобів проти цивільного населення України, у Повітряних силах ЗСУ заявили про відсутність "ефективного захисту" від ракет, які Росії погодився надати Іран [10].

Невдовзі після масованих атак іранських безпілотників "Shahed" Києва і обласних центрів України, топ темою стала загроза дронів-"шахедів" (камікадзе) і як її ліквідувати. Буде не зайвим нагадати, що впродовж липня-серпня деякі так звані "експерти" запевняли, що поставок безпілотників з Ірану в Росію не буде, насміхалися з іранських "шахедів", недооцінювали їхні технічно-тактичні і бойові характеристики, зверхньо ставилися до їх руйнівних можливостей.

Наведу окремі думки і оцінки цих експертів про іранські безпілотники "Shahed": "Путін не отримає дронів-"шахедів", замість них отримає іранські бойові ішаки..."; "іранський безпілотник – це рівень авіамодельного кру-

жка, він гарно виглядає, але чи буде літати..."; "літаючі балалайки вдарили по Одесі..."; "якісь там модельки літальні, їх клепають на заводах в китайських селах..."; "на сьогодні у Збройних силах Ірану нараховується не більше 50 дронів, інформація про те, що 25 з них доставили в Росію не підтвердилася..."; "якщо Росія отримає іранські дрони, то це може стати останньою краплею і вона буде визнана державою-спонсором тероризму" та інші заспокійливі прогнози і коментарі...

У підтвердження цього непрофесійного підходу до потенційних загроз, раджу переглянути відеоаналіз Юрія Петрушевського "Як нам брехали..." [11]. Експерти на відео нам відомі, як і їх рівень знань. Чому вони так зверхньо, поверхово і, навіть, з гумором віднесли до іранських дронів-"шахедів" – мені не відомо, зрозуміти таку безвідповідальну позицію важко. Можливо, хотіли заспокоїти цивільне населення, щоб не боялися цих безпілотників-"мопедів" і не панікували... Однак завжди необхідно пам'ятати та враховувати прописні істини: "недооцінка противника веде по поразки", "нехтування зброєю ворога – причина твоєї загибелі", "пам'ятай: будь яка зброя вбиває".

Для більш об'єктивного аналізу існуючих потенційних загроз рекомендую ознайомитись зі статтею "Нові цілі Путіна: знищити єврейські святині в Україні в обмін за отримані іранські безпілотники", що опублікована українським політиком, генерал-лейтенантом СБУ, Героєм України Григорієм Омельченком у вересні 2022 року [12]. Стаття свого роду була відповіддю на заспокійливі заяви і коментарі експертів про бойові характеристики іранських безпілотників – "літальні модельки", "чи будуть вони це літати", "літаючі балалайки", "бойові ішаки", "в Ірані безпілотників лише 50 штук і в Росію їх не доставляли..."

У ній фахівець і професіонал з питань національної безпеки Григорій Омельченко аргументовано виклав технічно-тактичні і бойові характеристики іранських ударних безпілотників, фото їх різних видів і зазначив, яку реальну загрозу вони становлять для цивільної інфраструктури, житлових будинків, життя людей. Повідомлялось, коли, яким шляхом і скільки безпілотників було доставлено з Ірану в Росію.

Окрім цього, у статті зазначалось, що Путін під час візиту в Іран 19 липня 2022 р. в обмін на отримання безпілотників-шахедів та балістичних ракет класу "земля-земля" пообіцяв президенту Ібрагіму Раїсі надати відсутні у нього технології для завершення "програми по створенню ядерної зброї", а верховному лідеру країни Алі Хаменеї – знищити в Україні єврейські святині.

Водночас необхідно нагадати про те, що декілька років тому Путін передав Ірану першу частину цих технологій, але не повну, про що невдовзі стало відомо ізраїльській розвідці "Моссад".

Зверніть увагу, що інформація про отримання Росією іранських дронів "шахедів" з'явилася в той момент (25 серпня 2022 р.), коли США і ЄС намагаються реанімувати Іранську ядерну угоду 2015 року, яка обмежувала ядерну програму Тегерана в обмін на зняття санкцій.

Слід нагадати, що у липні 2015 р. у Відні п'ять постійних країн-членів Ради Безпеки ООН (США, Великобританія, Франція, Китай і Росія), представники Європейського Союзу підписали з Іраном Спільний всеосяжний план дій (СВПД). Ця угода мала зупинити розробку ядерної зброї Тегераном (обмеження програми збагачення урану) в обмін на скасування міжнародних санкцій проти Ірану. Документ отримав назву "Ядерна угода".

30 квітня 2018 року прем'єр-міністр Ізраїлю Бін'ямін Нетаньяху заявив, що його держава отримала беззапе-

речні докази того, що іранська ядерна програма існує й досі. За його словами, агенти ізраїльської розвідки виявили документи про розробку зброї масового знищення в Тегерані ще в лютому 2016 року, однак викрасти їх вдалося тільки у січні 2018 р. Отриману ізраїльською розвідкою інформацію зберігають у 55 тисячах файлах і на 183 компакт-дисках.

"Іранські лідери неодноразово заперечували, що будь-коли мали ядерну зброю. Сьогодні я тут, щоб розповісти вам одну річ – Іран брехав. Тегеран весь цей час зберігав і покращував ядерні технології. Країна на найвищому рівні планувала надалі розбудовувати ядерну зброю", – заявив Нетаньяху.

У конфіденційній доповіді МАГАТЕ зазначалося, що Іран продовжує збільшувати запаси урану, збагаченого вище від відсотка, дозволеного ядерною угодою 2015 року.

Після оприлюднення ізраїльською розвідкою резонансної інформації, президент США Дональд Трамп прийняв рішення про вихід з угоди СВПД та розпочав кампанію максимального тиску на Іран за допомогою жорстких санкцій.

"Ця угода – катастрофічна. Вона не зупиняє ядерну програму Ірану, не дає змогу зупинити розробку балістичних ракет. Завдяки цьому договору, іранський режим отримав мільярди доларів, щоб і надалі спонсорувати терористичні організації", – зазначив Трамп.

Вихід США з "Ядерної угоди" викликав велике незадоволення і занепокоєння європейських партнерів. Тегеран в свою чергу припинив виконання Спільного всеосяжного плану дій.

На думку представників Ізраїлю, санкції проти Ірану слід посилити та створити реальну загрозу військових дій після того, як переговори у Відні про повернення до "Ядерної угоди" 2015 р. не дали результатів. Ізраїль погрожує Ірану завдати превентивного удару по його ядерних об'єктах, щоб той не виготовив атомну бомбу.

Експерти вважають, що головне завдання Ізраїлю – повністю і безповоротно знищити ядерну програму Ірану силовими методами. Москва підтримує Тегеран, але навряд чи Путін захоче втручатись у ізраїльсько-іранський воєнний конфлікт. Адже Росія зараз майже повністю нейтралізована і їй необхідна іранська зброя для війни з Україною.

9 квітня 2018 р. прем'єр-міністр Ізраїлю Біньямін Нетаньяху перебував у Москві на запрошення кривавого терориста Путіна. Як стверджують військові експерти, Нетаньяху продемонстрував Путіну досить цікаву частину "Ядерного архіву", який викрала ізраїльська розвідка.

Наявні в Ізраїлі документи – це доказ того, що попри договори про нерозповсюдження зброї масового знищення та санкції Ради безпеки ООН, Росія передавала Ірану технології та матеріали для створення ядерної зброї, а це – міжнародний воєнний злочин.

Після цього для бункерного Путіна-терориста особливої важливості набуло усвідомлення того, щоб ці документи не були оприлюднені перед світовою спільнотою і не набули міжнародного розголосу, бо це може призвести до жахливих наслідків для Росії.

На наше переконання, у такій ситуації у військово-політичного керівництва неомосковської імперії постав незворотній вибір: це усвідомлення того, що їхній президент – міжнародний терорист і воєнний злочинець і з ним потрібно щось робити (усунення з поста президента у будь-який спосіб), а Росія – держава-ізгой і спонсор міжнародного тероризму, як Іран і Північна Корея, або

повне невтручання Московії в ізраїльсько-іранський воєнний конфлікт.

Тож у цій безвихідній ситуації бункерний Путін вибрав шлях не реагувати на бомбардування і ракетні удари ізраїльською армією позицій іранських військ у Сирії.

Ще одне міркування. Противники "Ядерної угоди" стверджують, що скасування санкцій проти Тегерану може дозволити Росії посилити свої військові дії в Україні та обійти обмеження, накладені після початку повномасштабного вторгнення, зокрема шляхом перепралення нафти та інших товарів через Іран.

Поставши перед посиленними міжнародними економічними санкціями та обмеженнями на постачання товарів через повномасштабну військову агресію проти України, Росія все частіше звертається до Ірану як до ключового стратегічного партнера та постачальника зброї.

Верховний лідер Ірану аятола Алі Хаменеї заявив, що *Ізраїль не переживе наступну чверть століття і закликає на священну боротьбу із "сатаністськими" США*, повідомило CNN ще 11 вересня 2015 року.

"Я б сказав Ізраїлю, що він не проживе наступні 25 років. Якщо дасть Аллах, то через чверть століття на Землі не буде такого явища, як сіоністський режим. До тих пір бойовий джихадський дух не дасть і хвилини спокою сіоністам", – написав Хаменеї на своїй сторінці в Twitter [13].

У лютому 2012 року аятола Хаменеї пообіцяв "вирізати Ізраїль як ракову пухлину". Він висловив упевненість у тому, що палестинські араби в стані повалити "окупаційний режим Ізраїлю", а Іран допомагатиме їм у цьому всіма можливими способами. Було особливо підкреслено, що іранці будуть готові допомагати "будь-якій групі", яка внесе свій внесок у боротьбу з сіонізмом.

Глава оборонного відомства Ісламської республіки Іран, військовослужбовці якого могли невинно збити пасажирський літак МАУ під Тегераном [14], Амір Хатамі у березні 2021 року заявив про готовність зруйнувати ізраїльські міста Хайфа і Тель-Авів. Про це пише NEWSru.co.il з посиланням на слова міністра. "Сіоністи знають, що якщо вони зроблять якусь дурницю, ми перетворимо Тель-Авів і Хайфу в попіл", – пригрозив Хатамі [15].

Іранський релігійний фанатик аятола Хаменеї на зустрічі з російським кривавим диктатором Путіним заявив, що Росія в Україні протистоїть Північноатлантичному альянсу, і що якби Москва не вторглася в Україну, НАТО нібито сам почав би війну проти РФ. Про це повідомляє державне інформгентство Ірану IRNA [16].

Хаменеї заявив, що останні події у світі показали, що Іран і Росія "потрібні один одному", як політичні партнери. Він зазначив, що наявні численні угоди між країнами в галузі газу та нафти треба реалізувати. Аятола назвав безумовною співпрацю двох країн у контексті санкцій США і торкнутися війни Росії проти України.

"Війна за фактом жорстка річ і Ісламська республіка Іран не рада загибелі невинних людей. Однак у вашому випадку, якби ви не придумали ініціативу, інша сторона зі своєю ініціативою почала б війну", – сказав услесливо Хаменеї Путіну.

Хаменеї також заявив, що Захід проти сильної Росії, та назвав НАТО "небезпечною організацією". "Якщо дорога НАТО буде відкрита, ця організація не побачить жодних перешкод перед собою, і якби ви не протистояли їй в Україні, то вона сама почала б війну під приводом Криму", – зауважив аятола кремлівському божевільному.

Хаменеї також торкнувся теми Сирії, заявивши, що позиція вбивці Путіна "чудова", а США мають бути "ви-

гнані з цієї країни. "І ви, і наш президент – серйозні люди, тому рівень співробітництва у цей період має досягти найвищого ступеня", – сказав ісламський терорист-аятола, звертаючись до кремлівського вбивці Путіна [17].

По суті, ісламський релігійний фанатик Хаменеї (як і москальський піп Кіріло) благословив Путіна на вбивство і гвалтування українських дітей, жінок, знищення релігійних пам'ятних святинь, дитячих садків, шкіл, лікарень, житлових будинків та цивільної інфраструктури, яка забезпечує нормальне життя людей. Іран сьогодні – це релігійний фашизм, а путінська Росія – нацистський "pyZZкій мір", який страшніший за гітлерівський нацизм. Іранський і рашистський авторитарні режими люто ненавидять євреїв і українців, не визнають верховенство права, свобод і прав людини і громадянина, демократичних виборів і демократію загалом. Мета цих режимів одна. У Ірану – знищити Державу Ізраїль, а євреїв перетворити у "попіл". У Путіна – знищити Українську Державу і етнічних українців, а територію України приєднати до Росії. Іран і Росія – це зміїні терористичні кубла, які несуть загрозу людству. Обидва терористичні режими мають бути знищені заради порятунку цивілізації.

Особливо жакливі руйнівні і трагічні наслідки відбуваються, коли дрони-камікадзе запускаються як "бджолиний рій", наносячи одночасно десятки-сотні "укусів" з 20-50-ти кілограмовими боеголовками. Після укусу бджола гине, а дрон-камікадзе – "вибухає", забираючи життя людей, дітей, руйнуючи цивільні об'єкти, сіючи страх і паніку...

Мета масованих терористичних атак:

1) виявити українські засоби ППО і знищити їх, щоб російська авіація отримала панування в небі над Україною перед новим наступом російських військ, які планує Путін;

2) посяти серед цивільного населення страх і паніку, щоб викликати соціально-політичні акції протесту в країні, підірвати політичну стабільність і посяти недовіру до військово-політичного керівництва України;

3) змусити політичне і військово керівництво України припинити вогонь, оголосити перемир'я і почати "мирні переговори" з Путіним на його умовах або затягувати ці "переговори" так, щоб встигнути зробити хоча би мінімальну військову підготовку мобілізованих, провести перегрупування російських військ, перейти у новий повномасштабний наступ з метою захопити Київ, примусити Україну капітулювати і фізично знищити Українську націю.

Сьогодні іранські безпілотники-"шахеда" є реальною загрозою тотального знищення в Україні критичної інфраструктури життєзабезпечення – теплових електростанцій, трансформаторних підстанцій розподілення електроенергії для забезпечення електроенергією і теплом житлових будинків, дитячих садків, шкіл, лікарень, об'єктів харчування, очисних споруд, об'єктів водопостачання питної і технічної води, вузлових залізничних станцій, залізничних колій тощо.

З погляду міжнародного права і національного законодавства України – це не лише масовані терористичні атаки. Це завчасно спланований і цілеспрямований геноцид Української нації з боку терористичного режиму Росії на чолі з воєнним злочинцем і вбивцею Путіним. Вище політичне і релігійне керівництво Ірану, яке постачає Росії зброю, є співучасником цих злочинів і повинне понести кримінальну відповідальність або бути фізично знищеним як диктатор Іраку Саддам Хусейн.

Офіційний Іран тривалий час продовжував заперечувати, що він передав (продав) Росії свої безпілотни-

ки. Про це в черговий раз заявив офіційний представник МЗС Ірану Насер Канаані, повідомляє Reuters.

За словами Канаані, новини про те, що Іран доправляє Росії безпілотники, поширюють західні джерела, які мають "політичні цілі". "Ми не передавали зброї жодній зі сторін, що перебувають у стані війни", – заявив він [18].

Іран бреше, коли стверджує, що не постачає Росії дрони-камікадзе для війни з Україною. Тегеран може продати Москві ще більше такої зброї. Про це заявила на брифінгу речниця Білого дому Карін Жан-П'єр, повідомляє Цензор.НЕТ.

За її словами, є "обширні докази", що Росія застосовує іранські безпілотники проти військових та цивільних цілей. Тегеран, схоже, розглядає можливість продажу російській федерації більшої кількості такої зброї, зазначила Жан-П'єр. "Ви всі також бачили сьогодні вранці (18 жовтня) повідомлення про те, що схоже на удар іранського безпілотника в центрі Києва. Однак Іран продовжує брехати про це", – сказала вона [19].

19 жовтня The New York Times повідомило, посылаючись на джерела, що Іран відправив інструкторів до окупованого Криму, щоб допомогти росіянам подолати проблеми з парком іранських безпілотників, які вони придбали в Тегерана.

"Речник Ради національної безпеки США Джон Кірбі підтверджує, що Росія використовує іранські безпілотники по всій території України, а іранські війська знаходяться в Криму, допомагаючи російським солдатам розгортати їх", повідомила 20 жовтня журналістка Кейтлін Дорнбос у Twitter [20].

Союз Росії та Ірану є серйозною загрозою, на яку слід звертати пильну увагу. Про це заявив на брифінгу представник Державного департаменту США Ведант Патель. За його словами, США попереджали з липня, що Іран збирається надавати військову допомогу Росії, а до поглиблення союзу Тегерана та Москви необхідно ставитись як до серйозної загрози.

"На це будь-яка країна має звертати найпильнішу увагу. Це те, за чим ми продовжуємо уважно стежити з нашого боку, і ми перебуваємо в тісному контакті з нашими союзниками та партнерами, зокрема в ООН, щоб розв'язувати проблему небезпечного поширення зброї Іраном до Росії", – сказав Патель. Дипломат підкреслив, що будь-хто, хто веде справи з Іраном, "має бути дуже обережним і виявляти належну обачність" [21].

Вранці 10 жовтня за наказом Путіна були нанесені масовані удари російськими ракетами й іранськими дронами-"шахедами" по центру Києва та інших містах України. Це було лютою помстою кривавого кремлівського карлика за його "сакральний керченський міст – символ непохитності путінської влади".

Міжнародні організації ПАРС, ООН, НАТО, "Рамштайн-6" і світові лідери заявили: "Путін – постійна і смертельна загроза"; "Путін – законна військова мішень"; "Росія є терористичним режимом"; "російська армія буде повністю знищена!"; "Путін і Росія – воєнні злочинці, вони будуть притягнуті до відповідальності"; "Україна – суверенна держава в міжнародно визнаних кордонах 1991 року".

Глава Білого дому Джо Байден офіційно заявив: "Сполучені Штати рішуче засуджують сьогоднішні ракетні удари РФ по Україні, включно з Києвом. Ці напади вбили та поранили мирних жителів, а також знищили цілі невійськового призначення. Ці атаки лише посилюють наші зобов'язання підтримувати народ України стільки, скільки знадобиться. Разом із нашими союзниками й партнерами ми продовжимо накладати на Росію витрати, *притягувати Путіна й РФ до відпові-*

дальності за їхні звірства та воєнні злочини, а також надавати підтримку, необхідну українським силам для захисту своєї країни та свободи", – наголосив президент США [22].

15 листопада рашисти здійснили найбільшу терористичну ракетну атаку по цивільній інфраструктурі та населенню України з часу повномасштабної воєнної агресії РФ із застосуванням іранських ударних дронів.

"Росія б'є смертоносними ракетами по мирних українських містах, руйнує житлові будинки та об'єкти енергетичної інфраструктури. Я чекаю на принципову реакцію саміту "Групи двадцяти". І, будь ласка, уникніть "закликів до обох сторін". Станьте на бік людей, а не воєнних злочинців", – наголосив міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба [23].

У зв'язку з жорсткою реакцією світу на систематичні терористичні атаки Путіна по цивільній інфраструктурі України, давно назріла нагальна необхідність врешті-решт визнати Росію державою-спонсором тероризму, яка за очевидними та беззаперечними фактами своєї злочинної діяльності є країною-терористом.

Принагідно звертаємо увагу, що наприкінці липня Сенат США ухвалив резолюцію, яка закликає держсекретаря Ентоні Блінкена визнати Росію державою-спонсором тероризму. Йому потрібно було прийняти лише формальне рішення про визнання її державою-спонсором тероризму. Блінкен до цього часу рішення не прийняв. Старший радник Конгресу Пол Массаро 9 жовтня заявив, що у Конгрес США внесли законопроекти про визнання Росії державою-спонсором тероризму і законопроект про визнання дій Росії в Україні геноцидом. Коли ці законопроекти будуть прийняті невідомо.

Водночас воєнні злочини та геноцид Росії проти українського народу тривають та завдають непоправних втрат. Близько 13 мільйонів українців залишили свої домівки, тікаючи від війни в інші регіони України або за кордон. За даними Міжнародної організації з міграції, понад 6,6 млн осіб в Україні є внутрішньо переміщеними. Ця цифра становить 15 % від загальної кількості населення України. До Європи, за даними ООН, виїхали 6,65 млн українців. Із них майже 4 млн – переважно жінки та діти – отримали тимчасовий захист в європейських країнах.

Тож постає риторичне питання – скільки ще російські нелюди мають вбити українців, згвалтувати жінок, дівчат, дітей, знищити житлових масивів, шкіл, дитячих садків, лікарень, критичної інфраструктури, щоб нарешті визнали Росію державою-спонсором тероризму?

При цьому, нехтуючи нормами міжнародного права та в обхід накладених санкцій, керівництво РФ продовжує нарощувати співробітництво з терористичним Іраном, посилюючи загрозу міжнародній безпеці.

Сьогодні Іран має всі технічні можливості у стислі строки завершити створення атомної бомби, але рішення керівництва країни з цього питання ще немає. Про це у липні 2022 року заявив старший радник верховного лідера країни аятоли Алі Хаменеї, голова стратегічної ради Ірану з міжнародних відносин Камаль Харразі, повідомляє Al-Jazeera.

"Не секрет, що ми маємо технічні можливості для виробництва ядерної бомби, але немає рішення з цього приводу", – сказав Харразі. Він також зазначив, що протягом кількох днів Іран зміг збільшити рівень збагачення урану з 20 % до 60 %, і "з легкістю може збільшити цей рівень до 90 %" [24]. Харразі також заявив, що "у разі атаки на Іран з території сусідньої держави Тегеран відповідь цим країнам, а також прямим ударом по Ізраїлю".

Голова Організації з атомної енергії Ірану Мохаммед Есламі у серпні 2022 року підтвердив заяву Камалі Харразі, що Іран має технічні можливості виробництва атомної бомби. Відомо, що Іран вже збагачує уран, який розщеплюється до 60 % чистоти, що значно перевищує ліміт у 3,67 %, встановлений згідно з "Ядерною угодою" Тегерана від 2015 року зі світовими державами. Для виробництва ядерної бомби придатний уран, збагачений до 90 % чистоти. Іран за крок до її створення!

Цей об'єктивний аналіз дає підстави для серйозного занепокоєння та застереження США і Державі Ізраїль про те, що Іран за допомогою Росії досяє таких успіхів у збагаченні урану, що впродовж 2-3-х місяців може завершити виготовлення однієї ядерної боєголовки. США й Ізраїль повинні негайно вжити невідкладні заходи, спрямовані на зупинення цього вкрай небезпечного процесу на території Ірану. Криза на Близькому Сході може виникнути дуже швидко – за кілька місяців – якщо переговори щодо відновлення ядерної угоди остаточно проваляться, а ядерні об'єкти Ірану продовжуватимуть функціонувати всупереч міжнародним санкціям.

За повідомленням видання The Washington Post із посиланням на власні джерела в безпекових відомствах США і західних країнах, Іран погодився постачати Росії, крім безпілотників, також і ракети класу "земля-земля" для війни проти України і ударів по українських містах і позиціях українських військ.

Як пише видання, збільшення потоку зброї від Тегерану може допомогти компенсувати "величезні, за словами представників адміністрації Байдена, втрати російської військової техніки після початку повномасштабного вторгнення в Україну в лютому, а також запаси високоточних боєприпасів, що швидко зменшуються і були використані під час масованих ударів по багатьох українських містах на початку цього тижня" [25].

Очевидною ознакою розширення ролі Ірану, як військового постачальника Росії, The Washington Post називає те, що 18 вересня Тегеран направив офіційних осіб до Росії для узгодження умов додаткових постачань зброї, зокрема двох типів іранських ракет класу "земля-земля".

Американський Інститут вивчення війни (ISW) повідомив у своєму новому звіті, що Росія могла укласти контракт з Іраном на закупівлю безпілотників Arash-2. "Українські і російські Telegram-канали повідомили про "витік" інформації з неуточнених іранських джерел про те, що Росія придбала невідому кількість безпілотників Arash-2, які нібито є більш швидкими і більш руйнівними, ніж безпілотники Shahed-136, які зараз використовуються російськими військовими", – йдеться в повідомленні [26].

В Інституті вивчення війни вказують, що командувач Сухопутними силами Ірану бригадний генерал Кіомарс Гейдарі заявив на початку вересня, що безпілотники Arash-2 мають унікальні можливості далекого радіусу дії і можуть націлюватися на такі міста в Ізраїлі, як Тель-Авів і Хайфа, з баз в Ірані.

Як пише видання з посиланням на джерела, іранська військова промисловість готує до постачання в Росію першу партію ракет Fateh-110 і Zolfaghar – іранських балістичних ракет малої дальності, здатних вражати цілі на відстані 300 і 700 кілометрів.

Американський Інститут вивчення війни (ISW) у своєму звіті також повідомив, що Росія могла укласти з Іраном контракт на закупівлю дронів Arash-2, "більш швидких і руйнівних" за отримані раніше Shahed-136 [27].

Після чергової (17 жовтня) російської атаки іранськими дронами-камікадзе очільник МЗС України Кулеба звернувся до президента Зеленського із пропозицією розірвати дипломатичні відносини між Україною та Іраном. "З урахуванням численних руйнувань, завданих іранськими дронами цивільній інфраструктурі України, смертей та страждань, завданих нашому народу, а також у зв'язку з повідомленнями про можливе продовження поставок Іраном зброї Росії, я вношу на розгляд президента пропозицію щодо розриву дипломатичних відносин з Іраном", – зазначив він.

За словами Кулеби, дії Ірану під час повномасштабного військового вторгнення Росії в Україну є "підлістю та брехнею" і це "не будуть терпіти". "Усі ці дії Іран зробив, паралельно розповідаючи нам, що він "проти війни" і "не буде підтримувати зброєю жодну зі сторін". Тегеран несе повну відповідальність за руйнацію відносин з Україною", – наголосив очільник українського МЗС [28].

У своєму відеозверненні президент України Володимир Зеленський 19 жовтня заявив: "Протягом місяця збито 233 "Шахеда" і десятки ракет. Лише за сьогодні і лише на Київському напрямку знищено 10 іранських дронів. Ще 11 "Шахедів" збито завдяки воїнам повітряного командування "Південь", – сказав він, зазначивши, що є успіхи і інших напрямках фронту [29]. За словами президента, деякі дрони досягли цілей. Так, за добу знищено три об'єкти енергетичної інфраструктури України.

Невдовзі українське МЗС оприлюднило офіційну заяву, в якій вказало на співучасть Ірану в злочинах Росії проти України. Зокрема зазначено, що "...російська федерація продовжує здійснювати терористичні акти проти цивільного населення та критичної інфраструктури України, використовуючи бойові безпілотники іранського виробництва. Лише за останній тиждень РФ завдала понад сотню ударів іранськими дронами-камікадзе по житлових будинках, електростанціях, очисних спорудах, мостах та дитячих майданчиках в низці українських міст. Загинули та отримали поранення десятки людей, зокрема діти. Постраждала третина енергетичної інфраструктури України. Пошкодження отримали будівлі двох дипломатичних установ у Києві.

Надання зброї для ведення загарбницької війни в Україні та вбивства українських громадян робить Іран співучасником злочину агресії, воєнних злочинів та терористичних актів Росії проти України", – йдеться в заяві МЗС України [30].

МЗС України закликала Тегеран негайно припинити постачання будь-якої зброї Росії. "В іншому випадку Іран та його керівництво нестиме найсуворішу відповідальність, у тому числі у межах міжнародних судових процесів щодо злочинів Росії проти України".

Міністр закордонних справ України Кулеба також звернувся до міністрів закордонних справ держав-членів Європейського Союзу із закликом накладати санкції на Іран за допомогу Росії здійснювати терор проти українців. Жорсткі санкції проти Ірану набувають особливої актуальності на тлі повідомлень про наміри іранської сторони передати Росії балістичні ракети "земля-земля" для їхнього використання у війні проти України, – вказано в заяві [31].

18 жовтня Україна звернулася до Ізраїлю із офіційним запитом на започаткування співпраці у сфері протиракетної та протиповітряної оборони. Лист, який 18 жовтня посольство України в Ізраїлі скерувало до національного МЗС, опублікувало видання Axios [32].

У зверненні йдеться про те, що незабаром Росія отримає від Ісламської республіки Іран ракетні комплекси Fateh-110 та Zolfaghar. А раніше РФ отримала знач-

ну кількість дронів-камікадзе Shahed-136 та розвідувально-ударних БПЛА Mojaher-6. Українська сторона звертає увагу на те, що без належної протидії Іран отримає можливість перевірити дієвість своєї зброї на реальному полі бою та зможе вдосконалити її. А це в свою чергу загрожуватиме безпеці Ізраїлю.

Україна заявляє, що зацікавлена якнайшвидше отримати для захисту цивільного населення такі системи ПРО/ППО: *Iron Beam* (новітня система ПРО, що знищує ракети за допомогою лазера, радіус дії – 7 км); *Barak-8* (ЗРК об'єктового ППО з радіусом дії до 90 км та можливістю знищення цілей на висоті до 16 км); *Patriot* (американський ЗРК); *Iron Dome* (система ПРО для захисту міст від некерованих ракет та артилерійських снарядів, випущених з відстані від 4 до 70 км); *David's Sling* (американсько-ізраїльський комплекс ПРО для перехоплення крилатих та балістичних ракет, випущених з відстані до 300 км); *Arrow* (комплекс ПРО з гіперзвуковою ракетою-перехоплювачем та операційною дальністю до 150 км).

Також українська сторона звернулася із проханням про навчання українського персоналу систем ППО.

Нагадаємо, міністр оборони Ізраїля Бенні Ганц на зустрічі з послами ЄС заявив, що його країна *не постачатиме* зброю Україні. Натомість Ізраїль готовий допомогти у побудові системи оповіщення населення про ракетні загрози [33].

За інформацією мого ізраїльського колеги, військового експерта Ігаля Левіна, на сьогодні Ізраїль не готовий передати для України свої системи ПРО, зокрема такі, як Хец, мотивуючи тим, що їх використання в українському небі апіорі може надати для зацікавленого терористичного Ірану інформацію як про ефективність їх роботи, так і про вразливі місця, щоб навчитися їхній протидії.

Тож звісно, що керівництво Ізраїлю зовсім не бажає, щоб їхні вороги – іранські бойовики – отримали інформацію про ізраїльську систему ПРО та використували її при створенні ударних дронів та ракет, як терористичної зброї.

При цьому для терористичного Ірану російсько-українська війна розглядається та використовується як полігон для випробування та підготовки своїх ракетних систем знищення цивільного населення у майбутній війні з державою Ізраїль.

Використовуючи свою ракетну зброю безпосередньо терористичною армією Росії в Україні, зокрема ударні дрони-камікадзе, переважно не проти військових об'єктів ЗСУ, а проти цивільних об'єктів та енергетичної інфраструктури, Іран перевіряє їх ефективність, здатність долати систему ППО, вплив їх терористичних ударів на суспільство та масштаб руйнувань. Після отримання цієї інформації іранські інженери вносять корегування та зміни у нові моделі [34].

Можемо стверджувати про те, що цинічна людина-ненависницька терористична тактика, що реалізується у нашому сьогоденні неомосковською імперією у процесі повномасштабної воєнної агресії проти України, не обходиться без участі зацікавлених іранських радників, як співучасників міжнародних воєнних злочинів.

20 жовтня Велика Британія запровадила санкції проти іранських фізичних та юридичних осіб, відповідальних за постачання Росії дронів-камікадзе, які використовуються для бомбардувань України.

У МЗС Британії заявили, що постачаючи ці безпілотники, Іран активно розпалює війну, наживаючись на огидних нападах Росії на українських громадян, посилюючи страждання людей та руйнування критично ва-

жливої інфраструктури. Як Росія, так і Іран порушують Резолюцію Ради Безпеки ООН, яка контролює передачу цієї зброї з Ірану, наголосили у відомстві.

"Підтримка Іраном жорстокої та незаконної війни Путіна проти України викликає жаль. Сьогодні ми запроваджуємо санкції проти тих, хто постачав безпілотники, які Росія використовує для нападів на українських цивільних. Це є чітким доказом дестабілізуючої ролі Ірану у глобальній безпеці" – заявив глава МЗС Джеймс Клеверлі [35].

"Ці боягузливі удари безпілотників є актом відчаю. Уможлививши ці удари, ці особи та виробник завдали народу України невимовних страждань. Ми забезпечимо, щоб вони були притягнуті до відповідальності за свої дії" – додав він.

Британські санкції повторили санкції, що раніше були запроваджені Євросоюзом.

У список санкцій увійшов начальник штабу Збройних сил Ірану генерал-майор Мохаммад Хоссейн Багері. Як пояснюється у рішенні ЄС, він керує військовою програмою безпілотних літальних апаратів Ірану і відіграє основоположну роль у оборонному співробітництві Ірану з російською федерацією. Він брав участь у розробці безпілотників "Мохаджер-6" та у постачанні їх до Росії для використання в загарбницькій війні проти України.

Інший фігурант списку – генерал Ходжатола Горейші – є керівником відділу постачання, досліджень і промисловості в Міністерстві оборони і логістики збройних сил Ірану і відповідає за переговори щодо угоди з російською федерацією про постачання безпілотних літальних апаратів іранського виробництва для їх використання у загарбницькій війні проти України.

Третій фігурант – командував Аерокосмічного корпусу гвардії ісламської революції Саєд Агаджані – керує плануванням, оснащенням та навчанням іранських операцій з БПЛА, які включають також постачання безпілотників міжнародним союзникам Ірану, включаючи російську федерацію.

Крім того, санкції запроваджено щодо компанії-виробника безпілотників Shahed Aviation Industries. ЄС відзначає, що компанія відповідальна за проектування та розробку серії іранських безпілотних літальних апаратів "Shahed". Безпілотники серії "Shahed" були поставлені до РФ і використовуються в агресивній війні проти України [36].

Зрозуміло, що будь-яке рішення РБ ООН проти Ірану буде заблоковане Росією, яка скористається правом вето. Обговорення питання про постачання Іраном безпілотників Росії буде не чим іншим, як черговими розмовами та потрясінням повітря.

Сьогодні на порядку денному повинно стояти одне невідкладне питання – виключення РФ зі складу ООН як держави-агресора. Алгоритм послідовних процедурних дій, як це зробити згідно зі Статутом ООН, є в наявності [37].

Міністр закордонних справ Дмитро Кулеба закликав позбавити Росію місця постійного члена в Радбезі ООН через численні воєнні злочини, скоєні російськими військами в Україні.

"Після вчинення злочину агресії проти України, численних воєнних злочинів, підриву глобальної продовольчої та енергетичної безпеки, чи повинна Росія все ще окуповувати місце постійного члена Ради Безпеки ООН?" – зазначив Дмитро Кулеба [38].

Упродовж останніх п'яти років ми неодноразово привертати увагу ООН та інші міжнародні організації до цього питання. Але світ закривав очі на злочини Росії проти миру, людства і світового правопорядку, що тіль-

ки сприяло зростанню нахабності з боку тоталітарних політичних режимів як РФ так і Ірану до світової спільноти та призвело до повномасштабної воєнної агресії Московії проти України, яка все більше набирає форм геноциду українського народу.

Висновки. Проведений автором об'єктивний аналіз аргументовано доводить, що посилення співпраці у військовій сфері між тоталітарними державами РФ та Іраном не тільки викликають серйозне занепокоєння у міжнародній спільноті, а становлять загрозу міжнародній безпеці.

Цей об'єктивний аналіз дає підстави для серйозного застереження США і Державу Ізраїль про те, що Іран за допомогою Росії досяг таких успіхів у збагаченні урану, що впродовж 2-3-х місяців може завершити виготовлення однієї ядерної боєголовки. США й Ізраїль повинні негайно вжити невідкладні заходи, спрямовані на зупинення цього вкрай небезпечного процесу на території Ірану. Криза на Близькому Сході може виникнути дуже швидко – за кілька місяців – якщо переговори щодо відновлення ядерної угоди остаточно проваляться, а ядерні об'єкти Ірану продовжать функціонувати всупереч міжнародним санкціям.

Союз Росії та Ірану є серйозною загрозою, на яку слід звертати пильну увагу. Сьогодні іранські безпілотники "шахеда" є реальною загрозою тотального знищення в Україні критичної інфраструктури життєзабезпечення – теплових електростанцій, трансформаторних підстанцій розподілення електроенергії для забезпечення електроенергією і теплом житлових будинків, дитячих садків, шкіл, лікарень, об'єктів харчування, очисних споруд, об'єктів водопостачання питної і технічної води, вузлових залізничних станцій, залізничних колій і т. д.

Українське МЗС оприлюднило офіційну заяву, в якій вказало на співучасть Ірану в злочинах Росії проти України. Зокрема зазначено, що "...російська федерація продовжує здійснювати терористичні акти проти цивільного населення та критичної інфраструктури України, використовуючи бойові безпілотники іранського виробництва. Лише за останній тиждень РФ завдала понад сотню ударів іранськими дронами-камікадзе по житлових будинках, електростанціях, очисних спорудах, мостах та дитячих майданчиках в низці українських міст. Загинули та отримали поранення десятки людей, зокрема діти. Постраждала третина енергетичної інфраструктури України. Пошкодження отримали будівлі двох дипломатичних установ у Києві. Надання зброї для ведення загарбницької війни в Україні та вбивства українських громадян робить Іран співучасником злочинної агресії, воєнних злочинів та терористичних актів Росії проти України", – йдеться в заяві МЗС України.

В іншому випадку Іран та його керівництво нестиме найсуворішу відповідальність, у тому числі в межах міжнародних судових процесів щодо злочинів Росії проти України. Міністр закордонних справ України Кулеба також звернувся до міністрів закордонних справ держав-членів Європейського Союзу із закликом накладти санкції на Іран за допомогу Росії здійснювати терор проти українців. Жорсткі санкції проти Ірану набувають особливої актуальності на тлі повідомлень про наміри іранської сторони передати Росії балістичні ракети "земля-земля" для їхнього використання у війні проти України.

З погляду міжнародного права і національного законодавства України – це не лише масовані терористичні атаки. Це завчасно спланований і цілеспрямований геноцид Української нації з боку терористичного режиму Росії на чолі з воєнним злочинцем і вбивцею Путіним. Вище політичне і релігійне керівництво Ірану, яке пос-

тачає Росії зброю, є співучасником цих злочинів і повинне понести кримінальну відповідальність або бути фізично знищеним як диктатор Іраку Саддам Хусейн.

Список використаних джерел

1. Іран посилив співпрацю з РФ у сфері економіки та авіації. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://suspline.media/264895-iran-zabezpecuvati-rf-detalami-i-remontuvati-rosijski-litaki/>
2. Росія в обмін на дрони надала Ірану захоплену західну зброю та 140 млн євро готівкою – Sky News. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://suspline.media/312678-rosia-v-obmin-na-droni-nadala-iranu-zahopleni-zahidnu-zbroiu-ta-140-mln-evro-gotivkou-sky-news/>
3. Іранські дрони: МЗС України закликає світ нейтралізувати військову співпрацю Росії та Ірану. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://suspline.media/314088-iranski-droni-mzs-ukraini-zaklikae-svit-nejtralizuvati-vijskovu-spiivpracu-rosii-ta-iranu/>
4. Співпраця Росії з Іраном наражає на небезпеку весь світ – прем'єр Ізраїлю. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3598019-spiivpraca-rosii-z-iranom-narazae-na-nebezpeku-ves-svit-premer-izrailu.html>
5. URL: <https://www.understandingwar.org/backgrounder/russian-offensive-campaign-assessment-november-8>
6. ISW: Іран прагне продемонструвати міжнародній аудиторії поглиблення співпраці з Росією. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-isw-iran-rosia/32122063.html>
7. ГУР стверджує, що деталі іранських дронів виготовили після вторгнення Росії до України. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-hur-iranski-drony-vtorhennia-rosii-do-ukrainy/32120523.html>
8. Iran is preparing to send additional weapons including ballistic missiles to Russia to use in Ukraine, western officials say. URL: <https://edition.cnn.com/2022/11/01/politics/iran-missiles-russia/index.html>
9. Iran plans to send missiles, drones to Russia for Ukraine war, officials say. URL: <https://www.washingtonpost.com/national-security/2022/10/16/iran-russia-missiles-ukraine/>
10. У Повітряних силах заявили про відсутність "ефективного захисту" від ракет, які Росії погодився надати Іран. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-iran-rosia-rakety-ukraina/32110783.html>
11. Як нам брехали. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=N3IMJaMhb1E>
12. Омельченко Григорій. Нові цілі путіна: знищити єврейські святині в Україні в обмін за отримані іранські безпілотники. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.censor.net/ru/blogs/3365400/nov_tsl_putna_znischiti_vreyisk_svyatini_v_ukrain_v_obmn_za_otriman_ransk_bezplotnik/
13. Bloomberg дізнався, коли з Ірану остаточно знімуть усі санкції. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tsn.ua/svit/bloomberg-diznavsya-koli-z-iranu-ostatochno-znimut-usi-sankcii-489523.html>
14. Секретний запис з Ірану вказує, що літак МАУ могли збити не випадково. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ukrainews.com/ua/news/755440-katastrofa-litaka-mau-litak-v-irani-mogly-zbitu-ne-vypadkovo>
15. Міністр оборони Ірану: "Ми превратим Тель-Авив і Хайфу в пепел". [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.newsru.co.il/mideast/08mar2021/nuc_202.html
16. США должны быть изгнаны из сирийского региона восточного Евфрата: Лидер. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://file.liga.net/persons/khamenei-ali>
17. Хаменеї Алі. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://file.liga.net/persons/khamenei-ali>
18. Four killed in Kyiv as Russia unleashes 'kamikaze' drones. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/kyiv-rocked-by-several-blasts-mayor-2022-10-10/>
19. URL: https://www.censor.net/ua/news/3381632/yakscho_ne_budemo_pidtrymuvaty_ukrayinu_viyina_pryyide_do_nas_pasyvnist_bude_dlya_nas_samogubstvom_moravetskyi
20. Іран відправив до окупованого Криму інструкторів, щоб навчати росіян використанню дронів – NYT. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.pravda.com.ua/news/2022/10/19/7372543/>
21. Білий дім обговорює з Конгресом адресні санкції проти Росії – Держдепартамент США Джерело: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.censor.net/ua/n3367203>
22. Байден пообіцяв надати Україні передові системи ППО. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.censor.net/ua/n3372850>
23. Кулеба очікує від G20 реакції на масований ракетний обстріл України без "закликів до обох сторін". [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.censor.net/ua/n3380784>
24. Malaysia heads for hung parliament as ruling bloc suffers losses. URL: <https://www.aljazeera.com/news/2022/11/19/tight-race-as-votes-counted-in-malaysia-in-general-election>
25. Iran plans to send missiles, drones to Russia for Ukraine war, officials say. URL: <https://www.washingtonpost.com/national-security/2022/10/16/iran-russia-missiles-ukraine/>
26. Russian Offensive Campaign Assessment, October 15. URL: <https://www.understandingwar.org/backgrounder/russian-offensive-campaign-assessment-october-15>
27. ISW: Росія могла укласти контракт з Іраном на закупівлю дронів Arash-2, "більш швидких і руливних". [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-rosia-iran-bezpilotnyky/32085455.html>
28. Настав час застосувати санкції проти Ірану за постачання зброї РФ, – Кулеба. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.censor.net/ua/n3374335>
29. URL: https://t.me/V_Zelenskiy_official/3708
30. Україна розриває дипломатичні відносини з Іраном. – Кулеба. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.censor.net/ua/n3374601>
31. Заява МЗС України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.censor.net/ua/news/3374601/ukrayina_rozryvaye_diplomatychni_vidnosyny_z_iranom_kuleba
32. Scoop: Ukraine officially asks Israel for Iron Dome, other defense systems. <https://www.axios.com/2022/10/19/ukraine-requests-israel-iron-dome-defense-iran-russia-war>
33. Ізраїль готовий допомогти Україні з системою оповіщення про ракетні удари. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mil.in.ua/uk/news/izrayil-gotoviy-dopomogty-ukrayini-z-sistemoyu-opovishhennya-pro-raketni-udary/>
34. Украина как полигон. Какие цели преследует Иран, участвуя в российско-украинской войне. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://focus.ua/voennye-novosti/535462-kakie-celi-presleduet-iran-v-rossijsko-ukrainskoj-voyne>
35. Велика Британія запровадила санкції проти Ірану через постачання дронів-камікадзе в РФ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.unian.ua/world/iranski-droni-v-rosiji-velika-britaniya-zaprovadila-sankcii-proti-iranu-12018288.html>
36. Санкції ЄС за постачання Іраном дронів Росії набули чинності. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2022/10/20/7149061/>
37. Білас І.Г. Збройна агресія РФ проти України, як підгрунта визнання Росії державою-терористом та її міжнародно-правова відповідальність за воєнні злочини і геноцид. – Право. UA LAV.UA – №1, 2022. – С. 5-22.
38. Кулеба закликав позбавити Росію місця в Радбезі ООН через воєнні злочини в Україні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.censor.net/ua/v3375585>

Надійшла до редколегії 10.12.22

I. Bilas, Dr Hab. (Law, Historical), Prof.
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

CURRENT RUSSIA-IRAN COOPERATION AS A DESTABILISING FACTOR OF INTERNATIONAL RELATIONS AND A THREAT TO INTERNATIONAL SECURITY

The article attempts a comprehensive analysis of modern relations between the Russian Federation and Iran. It analyses the formation of relations, the basis and reasons for the modern mutual interest of these totalitarian states in deepening cooperation. The main spheres of interaction between them amid full-scale military aggression of the Russian Federation against Ukraine have been traced. The article considers specific measures and projects aimed at, contrary to international sanctions, expanding Moscow's impact on the illegal development of Iran's nuclear, military and technological potential. Considerable attention is paid to the cooperation of these countries with terrorist political regimes on Russia's use of Iranian missile weapons to kill Ukrainians and destroy civilian infrastructure. It is proved that the strengthening of cooperation in the military sphere between the totalitarian states of the Russian Federation and Iran is a significant concern for the international community and poses a threat to international security.

Keywords: *Russia-Iran cooperation, totalitarian states, terrorist political regime, sponsor of terrorism, Shahed-136 "kamikaze" drones, ballistic missiles, nuclear program, international threat, international security, war crimes, genocide, international law, international crimes, criminal liability.*